

Hodnocení činnosti Sekce služeb osobám se specifickými potřebami SKIP ČR 2013

Sekce služeb se specifickými potřebami působí od listopadu 2011 a má **celkem 34 členů** z knihoven různého typu a zaměření. I samotní členové jsou zaměstnání na různých pracovních pozicích. Obě skutečnosti umožňují sledovat problémy naplnění cílů sekce z různých úhlů pohledu. V roce 2013 vstoupilo do Sekce celkem 5 nových členů. Míra zapojení členů je různá.

V rámci **projektu Bezbariérové knihovny II** si Sekce služeb osobám se specifickými potřebami podala žádost na grant, který podával SKIP ČR na MK ČR. Celkem bylo díky tomuto grantu realizováno 6 seminářů pro pracovníky veřejných i odborných knihoven. V původním plánu bylo uvedeno 7 seminářů, z důvodu snížení finanční dotace poslední plánovaný seminář neproběhl.

Tři semináře ukončily plánovanou sérii semináře k problematice lidí s jednotlivým typem postižení v knihovnách pro Čechy a Moravu (každému typu postižení byl věnován jeden den). 15. března a 30. dubna proběhly dva semináře v Knihovně Jiřího Mahena v Brně zaměřené na knihovny a jejich uživatele se sluchovým postižením a tělesným postižením. Na přípravě a organizaci seminářů se podíleli jak odborníci pracující v organizacích podporující rovný přístup k lidem se specifickými potřebami, tak členové sekce. Další seminář uzavírající plánovaný cyklus v Čechách proběhl 23. října v Národní knihovně ČR v Praze a byl zaměřený na knihovny a uživatele s mentálním postižením.

Nezávisle na uzavření výše zmíněných dvou cyklů jsme nabídli semináře zaměřené na problematiku lidí se specifickými potřebami také knihovnám v regionech České republiky. Tuto nabídku využila Knihovna města Hradce Králové, ve které proběhl 17. září seminář zaměřený na uživatele se sluchovým postižením v knihovnách. Tato knihovna bude v těchto typech seminářů pokračovat i nadále. Další knihovna, která využila této nabídky, byla Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně, kde ve dnech 23. a 30. října proběhly dva semináře, které byly vždy zaměřené na dva typy postižení v jeden den. První byl věnován problematice uživatelů se zrakovým a mentálním postižením v knihovnách, druhý problematice lidí se sluchovým a tělesným postižením. Oba semináře vycházely z požadavků daného regionu a také přednášející ve většině případů působili v daném regionu.

Semináře se setkali s velmi kladným přijetím z řad posluchačů i samotných přednášejících. Opět se nám podařilo posílit pozici českých knihoven při nabídce služeb osobám se specifickými potřebami a nastolení rovného přístupu. Z některých seminářů vznikly články pro knihovnická periodika.

Významnou činností Sekce je stanovení **standardu Handica Friendly pro knihovny**. K němu bude na konci roku 2013 dokončena metodika, která přesně popisuje, jakými způsoby mohou a musí knihovny naplňovat právě klauzuli o rovném přístupu ke svým uživatelům se specifickými potřebami. V roce 2014 bychom chtěli zpracovaný materiál publikovat a zároveň certifikovat první knihovny a doladit proces k finální podobě. Chceme také ale pokračovat v nastavení knihoven i pro další typy uživatelů se specifickými potřebami. Standard a metodika se věnují prozatím přístupnosti knihoven směrem k lidem se zrakovým, sluchovým, mentálním a tělesným postižením, nově se od roku 2014 budeme věnovat požadavkům na přístupnost pro lidi s duševním onemocněním (garantem pracovní skupiny bude Marcela Kořínková) a přístupnosti pro příslušníky menšin (garantem pracovní skupiny bude Mgr. Kateřina Nekolová).

V rámci **propagace činnosti Sekce** vystoupila Mgr. Eva Cerniňáková na konferenci INSPO v březnu 2013, kde představila standard a snažila se získat partnery pro certifikaci z řad zástupců organizací, které pracují s lidmi se SP. Dále připravila přednášku o bezbariérovosti v rámci Jinonických informačních pondělí a přednášku o komunikaci s uživateli se specifickými potřebami v Městské knihovně v Praze.

Mgr. Kateřina Nekolová měla příspěvek o menšinách na konferenci IKI v listopadu 2013.

Mgr. Helena Hubatková Selucká vystoupila s novinkami v činnosti sekce na Zvukových knihovnách v Městské knihovně v Třebíči a na konferenci Barcamp, která probíhala v Národní technické knihovně v Praze. O nutnosti zabývat se komplexností bezbariérovosti knihoven, co do prostoru i přístupu zaměstnanců, promluvila na konferenci Regionální funkce knihoven v Pardubicích a v listopadu v rámci Týdne pro inkluzi v Praze představila činnost knihoven pro lidi se specifickými potřebami. Na posledním příspěvku se ve velké míře také podílela Mgr. Mariana Koutská. Ta se účastnila také konferencí Universal Learning Design, která probíhala v lednu 2013 v Brně a na kterou Mgr. Eva Cerniňáková připravila poster. Ten jsm pak využili v rámci valné hromady SKIP v Brně i v rámci Týdne pro inkluzi.

Z **publikační činnosti** bych ráda zmínila příspěvky pro zpravodaj U Nás, časopisy Duha, bulletin SKIP a časopis Veřejná správa. V něm se objevily dva příspěvky, jeden se věnoval činnosti Sekce a druhý představení laureátu ceny MARK.

Na základě setkání na valné hromadě SKIP připravila Mgr. Helena Hubatková Selucká za pomoci pracovníků Knihovny Jiřího Mahena v Brně ukázkový integrační den pro pracovníky Městské knihovny ve Vsetíně. Obsahem dvou programů byla práce s lidmi s mentálním postižením v knihovnách. Jednalo se o program vedený formou přednášky a diskuze a program praktický, zaměřený na integraci a inkluzi knihovníků a lidí se SP. Z tohoto programu vznikl článek pro časopis Duha. O přínosu tohoto setkání svědčí také fakt, že pracovníci Městské knihovny ve Vsetíně již začali připravovat programy pro své uživatele a návštěvníky se specifickými potřebami.

Z hlediska činnosti směrem ke **studentům středních a vysokých škol** se nám podařilo jednak vystoupit s přednáškou o přístupu ke čtenářům se SP na Střední škole knih a v jarním semestru byl na FF MU KISK zařazen nový předmět „Bezbariérové knihovny“. V rámci něho se mohou posluchači setkat s lidmi se SP i s pracovníky různých organizací, které se věnují prostoru i službách pro tyto lidi a zkusit si propojit jejich požadavky a potřeba s prostředím knihoven. Předmět bude znovu probíhat v jarním semestru akademického roku 2013-2014.

Někteří členové Sekce se také podílejí pod vedením Mgr. Bohdana Rouleho na naplňování **Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta 2011-2015, priorita č. 13**. V rámci naplňování této priority koncepce ladíme postupy týkající se činnosti Sekce s dalšími knihovnami a subjekty pracujícími s fondy a čtenáři.

Na tvorbě a úpravě **webových stránek** se podílí Mgr. Michaela Sošková, v současné době je s webovými stránkami problém, často dochází k jejich nezobrazování. Tuto situaci řeší Mgr. Sošková se zaměstnanci KISK, pod jejichž portálem knihovna.cz běží stránky také naší Sekce. Pokud by se situace nezlepšila, museli bychom hledat jiné řešení. Nicméně se snažíme obsah webu neustále aktualizovat a provázat jej s metodikou HF, aby mohlo docházet k jednodušší aktualizaci nových trendů a zajímavých internetových zdrojů.

V roce **2014** plánuje zaměřit se více na metodickou činnost a naplňování snahy o certifikaci knihoven a tudíž i zvýšení povědomí o nutnosti „rovného přístupu“. Chtěli bychom ale také uspořádat dva semináře, které se budou věnovat nově otevřeným pracovním skupinám pro další typu znevýhodnění. Dořešit se bude muset také problematika webových stránek Sekce.

Velké poděkování patří všem, kteří v činnost Sekce věří a podporují ji.

Soupis článků:

Bariéry v nás aneb Když se chceme vydat na cestu http://www.svkhk.cz/SVKHK/u-nas-pdf_archiv/20130212.pdf

Co nového ve SKIP http://bulletin.skipcr.cz/bulletin/Bull13_316.htm#ti

Bezbariérové knihovny <http://duha.mzk.cz/clanky/bezbarierove-knihovny>

Setkání v KJM – Práce s mentálně postiženými <http://duha.mzk.cz/clanky/setkani-v-kjm-prace-s-mentalne-postizenymi>

Vstřícně k uživatelům <http://www.mvcr.cz/clanek/verejna-sprava-c-14-2013.aspx>

Cena MARK: Jak získat a udržet mladé lidi v týmu? <http://www.mvcr.cz/clanek/cena-mar-k-jak-ziskat-a-udrzet-mlade-lidi-v-tymu.aspx>

30.11.2013

Mgr. Helena Hubatková Selucká